

Державний вищий навчальний заклад
«Запорізький національний університет»
Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України

Заснований
у 2009 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 15436-4008 ПР
22 червня 2009 р.

Адреса редакції:
Україна, 69600,
м. Запоріжжя, МСП-41,
вул. Жуковського, 66

Телефони
для довідок:
(061) 289-12-26

Факс: (061) 289-12-98

Вісник

Запорізького національного університету

– Юридичні науки

№ 2 (частина I), 2012

Запорізький національний університет
Запоріжжя 2012

Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Юридичні науки. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2012. – №2. – Ч. I. – 255 с.

Затверджено вченою радою ЗНУ (протокол засідання № 6 від 28.02.2012 р.)

Згідно з Постановою Президії ВАК України № 1-05/1 від 10.02.2010 збірник внесений до переліку наукових фахових видань (юридичні науки).

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

Головний редактор	– Коломоєць Т. О., доктор юридичних наук, професор
Заступник головного редактора	– Бондар О. Г., кандидат юридичних наук, доцент
Відповідальний редактор	– Лютіков П.С., кандидат юридичних наук, доцент

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Ануфрієв М. І.	– доктор юридичних наук, доцент
Бобровник С. В.	– кандидат юридичних наук, професор
Засєць А. П.	– доктор юридичних наук, професор
Колпаков В. К.	– доктор юридичних наук, професор
Кривега Л. Д.	– доктор філософських наук, професор
Кузенко Л. В.	– кандидат юридичних наук, доцент
Курило В. І.	– доктор юридичних наук, професор
Куц В. М.	– кандидат юридичних наук, професор
Лукашевич В. Г.	– доктор юридичних наук, професор
Петков В. П.	– доктор юридичних наук, професор
Пирожкова Ю.В.	– кандидат юридичних наук, доцент
Приймаченко Д. В.	– доктор юридичних наук, професор
Сабадаш В. П.	– кандидат юридичних наук, доцент
Самойленко Г. В.	– кандидат юридичних наук, доцент
Тимченко С. М.	– доктор історичних наук, професор, кандидат юридичних наук
Тихомиров О. Д.	– доктор юридичних наук, професор
Шевченко А. Є.	– доктор юридичних наук, професор
Шишка Р. Б.	– доктор юридичних наук, професор
Ярмиш О. Н.	– доктор юридичних наук, професор

4. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 р. № 1550-III // Відомості Верховної Ради. – 2000. – № 23. – Ст. 176.
5. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 06.04.2000 р. // Відомості Верховної Ради. – 2000. – № 28. – Ст. 224.
6. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів резервного фонду державного бюджету у 2009 році. – Київ: Рахункова палата України, 2010. – 41 с.
7. Виприцький А.О. Адміністративний примус в умовах надзвичайного стану: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец.12.00.07 «Адміністративне право; процес; фінансове право; інформаційне право» / А.О. Виприцький; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. – Д., 2011. – 20 с.
8. Мінка Т.П. Адміністративно-правові режими та їх забезпечення органами внутрішніх справ: дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.07 / Мінка Тетяна Павлівна. – Д., 2011. – 614 с.

УДК 342.95 Л-38

ОСОБЛИВОСТІ УДОСКОНАЛЕННЯ РЕЄСТРУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Легеца Є.О., к.ю.н., викладач

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Наукова стаття присвячена висвітленню характеристики реєстру адміністративних послуг. Запропоновано удосконалити реєстр адміністративних послуг шляхом доповнення двома видами адміністративних послуг: реєстрація договорів про виконання послуг, пов'язаних з охороною громадського порядку під час проведення масових заходів комерційного характеру тощо.

Ключові слова: послуга, адміністративна послуга, реєстр адміністративних послуг.

Легеца Е.А. ОСОБЕННОСТИ УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ РЕЕСТРА АДМИНИСТРАТИВНЫХ УСЛУГ / Днепропетровский государственный университет внутренних дел, Украина

Научная статья посвящена освещению характеристики реестра административных услуг. Предложено усовершенствовать реестр административных услуг путем дополнения двумя видами административных услуг: регистрация договоров о выполнении услуг, связанных с охраной общественного порядка во время проведения массовых мероприятий коммерческого характера и т.п.

Ключевые слова: услуга, административная услуга, реестр административных услуг.

Legeza Ye.A. FEATURES OF IMPROVEMENT OF REGISTER OF ADMINISTRATIVE SERVICES / Dnipropetrovsk state university of internal affairs, Ukraine

The scientific article is devoted illumination description of register of administrative services. It is suggested to perfect the register of administrative services by addition of administrative services two kinds: registration of agreements is about implementation of services, related to public law enforcement during the leadthrough of mass measures of commercial character and others like that.

Key words: favour, administrative favour, register of administrative services.

Реєстр адміністративних послуг – це перший крок для запровадження нового правового режиму регулювання відносин між органами державної влади та споживачами адміністративних послуг – «режим партнерських відносин». Тому висвітлення існуючого реєстру адміністративних послуг та пропозиції удосконалення видів, процедури, платності буде актуальним як на сьогоднішній час, так і в майбутньому.

Нині, завдяки науковим працям: В.Б. Авер'янова, К.К. Афанасьєва Ю.П. Битяка, І.В. Дроздова [1, 139], В.М. Гаращука, І.П. Голосніченка, С.В. Ківалов, І.Б. Коліушка, А.Т. Комзюка, О.В. Кузьменко, О.О. Сосновика, Г.М. Писаренко, В.П. Тимошука [2] та інших науковців, досліджено ряд особливостей діяльності органів публічної влади з надання адміністративних (управлінських) послуг населенню. Але в наукових дослідженнях питання реєстру надання адміністративних послуг майже не вивчалися.

Метою даної статті є розкриття особливостей характеристики реєстру адміністративних послуг, що надаються органами виконавчої влади.

Для досягнення вищевказаної мети поставлені наступні **завдання**:

- проаналізувати види надання адміністративних послуг міліцією громадської безпеки;
- запропонувати удосконалити реєстр адміністративних послуг.

Відповідно до Реєстру адміністративних послуг, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 27.05.2009 № 532, ОВС надають понад 70 адміністративних послуг, але законодавець не зазначає, які саме послуги надаються підрозділами міліції громадської безпеки. У ході аналізу законодавства виокремлено всього лише одинадцять адміністративних послуг.

Відповідно до зазначеного Реєстру міліція громадської безпеки надає такі адміністративні послуги: видає дозвіл на виготовлення вогнепальної і холодної зброї, боєприпасів до неї, піротехнічних, вибухових і інших спеціалізованих засобів; видає дозвіл на придбання і зберігання вогнепальної і холодної зброї, боєприпасів до неї, піротехнічних, вибухових і інших спеціалізованих засобів; видає ліцензії на виробництво спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії, індивідуального захисту, активної оборони та їх продаж; видає ліцензії на виробництво, ремонт вогнепальної зброї, боєприпасів до неї, холодної зброї, пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду, торгівля вогнепальною зброєю та боєприпасами до неї, холодною зброєю, пневматичною зброєю калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду; видає ліцензії на провадження діяльності, пов'язаної з виробництвом, торгівлею піротехнічними засобами; видає ліцензії на провадження діяльності, пов'язаної з відкриттям та функціонуванням стрілецьких тирів, стрільбищ невійськового призначення, мисливських стендів; видає направлення на реалізацію зброї; реєструє газові пістолети й револьвери, та патрони до них, заряджені речовинами сльозоточивої і дратівної дії; реєструє (перереєструє) мисливську, холодну зброю, пневматичну та газову зброю; нагородну зброю; видає сертифікат на відповідність зброї, боєприпасів, вибухових речовин і піротехнічних засобів державним стандартам; надає консультаційну допомогу, довідкові та інформаційні матеріали з питань оформлення документів з питань дозвільної системи [3].

Виходячи з цього Реєстру, Кабінет Міністрів України визначає єдиним підрозділом міліції громадської безпеки, що надає адміністративні послуги, підрозділ дозвільної системи та ліцензування. Проаналізуємо діяльність даного підрозділу міліції громадської безпеки як суб'єкта надання адміністративних послуг, а також спробуємо відокремити адміністративні послуги, які не були внесені до цього переліку.

Водночас аналізу підлягатимуть нормативно-правові акти, які регулюють діяльність підрозділів дільничних інспекторів міліції, патрульної служби та спеціального підрозділу міліції особливого призначення «Беркут».

Основною формою організації роботи по боротьбі зі злочинами та правопорушеннями на вулицях є комплексне використання сил і засобів у забезпеченні охорони громадського порядку

Нормативне регулювання цієї сфери діяльності міліції громадської безпеки відбувається згідно з Наказом МВС України від 30.09.2008 № 505 «Про заходи щодо вдосконалення системи комплексного використання сил і засобів в охороні громадського порядку» [4], у відповідності до якого з метою вдосконалення організації охорони громадського порядку, забезпечення ефективності комплексного використання наявних сил і засобів, задіяних у системі єдиної дислокації, до охорони громадського порядку на вулицях та в інших громадських місцях щоденно залучається максимально можлива кількість особового складу гарнізону територіального органу внутрішніх справ, використовуючи для цього всі надані законодавством права та можливості. Охорона громадського порядку здійснюється за зональним принципом у межах конкретної адміністративної дільниці. Особовий склад підрозділів патрульної служби слід використовувати тільки в складі наряду (посту) для несення служби з охорони громадського порядку. Відповідно до цього наказу з метою вдосконалення організації охорони громадського порядку, забезпечення ефективності комплексного використання наявних сил і засобів, задіяних у системі єдиної дислокації, визначено окремі

напрямки покращення організації патрульної служби як основної сили, що забезпечує охорону громадського порядку. Так, згідно з зазначеним наказом, патрульна служба може надавати адміністративні послуги, а саме: «Дозволяється командирам окремих підрозділів ПС укладати договори про виконання послуг, пов'язаних з охороною громадського порядку під час проведення масових заходів комерційного характеру, за кошти організацій або осіб, які їх проводять. Вказані договори узгоджуються з підрозділами боротьби з організованою злочинністю, економічною злочинністю, фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку, керівництвом ГУМВС, УМВС» [5].

Про існуючу практику надання таких послуг свідчать статистичні дані Департаменту міліції громадської безпеки: за 2010 р. було укладено 93 договори про виконання послуг, пов'язаних з охороною громадського порядку під час проведення масових заходів комерційного характеру, які були відповідним чином зареєстровані в відповідних журналах підрозділів [8, 69-71]. Тобто якщо ця діяльність існує в нормативно-правових актах та реалізується практичними підрозділами, то було б доцільно внести зміни і до Реєстру адміністративних послуг.

Відповідно до наказу МВС України від 18.05.2004 № 529 «Про затвердження Положення про підрозділ міліції особливого призначення «Беркут», із змінами та доповненнями, внесеними наказом МВС України від 01.01.2009 № 1, підрозділ міліції особливого призначення «Беркут» (далі – ПМОП) є високомобільним спеціальним підрозділом, створеним для забезпечення правопорядку під час проведення загальнодержавних, резонансних громадсько-політичних, спортивно-видовищних, культурно-масових, релігійних заходів, припинення групових порушень громадського порядку та масових заворушень, проведення спеціальних операцій із затримання озброєних злочинців, ліквідації аварій, стихійних лих, а також здійснення фізичної охорони службових осіб [6].

Функції, які виконуються спеціальними підрозділом, можна умовно поділити на такі групи:

1. Проведення спеціальних операцій «Сирена», «Грім».
2. Припинення масових безпорядків (участь в операції «Хвиля»).
3. Участь у проведенні спеціальних операцій по лінії інших служб ОВС, а також інших правоохоронних органів.
4. Виконання завдань із ліквідації наслідків аварій, катастроф, пожеж, стихійного лиха, подій криміногенного характеру та інших надзвичайних подій.
5. Забезпечення охорони громадського порядку й безпеки.
6. Надання послуг, пов'язаних з охороною громадського порядку, за рахунок вільного від служби часу на підставі укладених з юридичними особами договорів.

Розглянемо більш детально останню функцію спецпідрозділу «Беркут». При цьому договори про виконання послуг, пов'язаних з охороною громадського порядку за рахунок вільного від служби часу, укладаються командиром підрозділу та узгоджуються з підрозділами боротьби з організованою та економічною злочинністю, фінансових ресурсів та економіки, керівництвом ГУМВС, УМВС України.

На охорону громадського порядку за угодами у вільний від служби час залучаються, як правило, працівники, які мають високі показники в службовій діяльності та підготовлені психологічно до несення служби, яка здійснюється у форменому одязі. Міліціонери забезпечуються зброєю, відповідним спорядженням, засобами зв'язку, їх дані вносяться в книгу служби нарядів на поточну добу. Контроль за їх роботою здійснюється відповідно до вимог Статуту ППСМ України та інших нормативно-правових актів МВС України.

Отже, ще однією з функцій спецпідрозділу «Беркут» є надання послуг, пов'язаних з охороною громадського порядку, за рахунок вільного від служби часу на підставі укладених з юридичними особами договорів. Це положення також підтверджується статистичними даними Департаменту міліції громадської безпеки: у 2010 р. було надано 253 послуги, пов'язані з охороною громадського порядку, за рахунок вільного від служби часу на підставі укладених з юридичними особами договорів [7].

Таким чином, на підставі аналізу нормативних джерел та статистичних даних ми встановили, що патрульно-постова служба міліції, підрозділ міліції особливого призначення «Беркут» також здійснюють діяльність щодо надання адміністративних послуг, перелік яких, однак, не внесено в Реєстр адміністративних послуг. Тому пропонується внести зміни до Реєстру адміністративних послуг, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 27.05.2009 № 532, шляхом його доповнення такими послугами (в редакції Реєстру):

- 1) реєстрація договорів про виконання послуг, пов'язаних з охороною громадського порядку під час проведення масових заходів комерційного характеру;
- 2) надання консультаційної допомоги, довідкових та інформаційних матеріалів з питань оформлення документів щодо забезпечення охорони громадського порядку в приміщеннях або під час проведення масових заходів комерційного характеру.

Таким чином, на нашу думку, міліція громадської безпеки надає тринадцять видів адміністративних послуг, і цей факт потребує уточнення переліку адміністративних послуг у зазначеному Реєстрі. Але якщо порівняти в кількісному співвідношенні послуги, що надаються підрозділами міліції громадської безпеки, то більший обсяг адміністративних послуг надає підрозділ дозвільної системи, ліцензування та державного охоронного нагляду (86 %), в той час як інші підрозділи міліції громадської безпеки (патрульно-постова служба міліції, дільничні інспектори міліції, спецпідрозділ «Беркут» тощо) – 14 % від загального переліку адміністративних послуг. Так, 98 % респондентів отримали адміністративні послуги, які надаються підрозділом дозвільної системи, ліцензування та державного охоронного нагляду, та всього лише 2 % респондентів отримали адміністративні послуги, які надаються підрозділами патрульно-постової служби міліції, дільничними інспекторами міліції, спецпідрозділом «Беркут» тощо [9]. Потрібно зазначити, що відповіді респондентів майже збігаються зі статистичними даними Департаменту міліції громадської безпеки стосовно підрозділів, які надають ті чи інші адміністративні послуги.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дроздова І.В. Міністерство внутрішніх справ України як суб'єкта надання адміністративних послуг: дис. ...кандидата юрид. наук: спец. 12.00.07 / Дроздова Інна Вікторівна. – К., 2009. – 240 с.
2. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / [автор-упорядник В.П. Тимошук]. – К.: Факт, 2003. – 496 с.
3. Про затвердження Положення про Реєстр адміністративних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.05.2009 № 532 [Електронний ресурс] / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу: // zakon.rada.gov.ua.
4. Про заходи щодо вдосконалення системи комплексного використання сил і засобів в охороні громадського порядку: Наказ МВС України від 30.09.2008 № 505 [Електронний ресурс] / МВС України. – Режим доступу: // zakon.rada.gov.ua.
5. Про затвердження переліку платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ та Державної міграційної служби, і розміру плати за їх надання: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.2007 № 795 [Електронний ресурс] / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу: // zakon.rada.gov.ua.
6. Про затвердження Положення про підрозділ міліції особливого призначення «Беркут»: Наказ МВС України від 18.05.2004 № 529 [Електронний ресурс] / МВС України. – Режим доступу: // zakon.rada.gov.ua.
7. Оцінка стану криміногенної ситуації на території України за 2010 рік: МВС України. – К., 2011. – 49 с.
8. Легеза Є.О. Адміністративні послуги, що надаються міліцією громадської безпеки: дис. ... кандидата юрид. наук: спец. 12.00.07 / Легеза Євген Олександрович. – Дніпропетровськ, 2011. – 263 с.

9. Легеза Є.О. Аналіз ефективності надання адміністративних послуг міліцією громадської безпеки (за даними соціологічного опитування населення) / Є.О. Легеза // Науковий вісник Львівського держ. ун-ту внутр. справ: зб. наук. праць. – 2011. – № 3. – С. 124- 133.

УДК 342.9

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

Слюсаренко С.В., к.ю.н.
Світличний О.П., к.ю.н., докторант

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Досліджуються теоретичні та практичні питання ролі адміністративного права в управлінській діяльності земельними ресурсами.

Ключові слова: адміністративне право, суспільні відносини, державне управління, виконавча влада, повноваження, управління земельними ресурсами

Слюсаренко С.В., Світличний О.П. АДМИНИСТРАТИВНОЕ ПРАВО В УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЗЕМЕЛЬНЫМИ РЕСУРСАМИ / Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины, Украина

Исследуются теоретические и практические вопросы роли административного права в управленческой деятельности земельными ресурсами.

Ключевые слова: административное право, общественные отношения, государственное управление, исполнительная власть, полномочия, управление земельными ресурсами.

Slyusarenko S.V., Svitlychnyy O.P. ADMINISTRATIVE LAW IN ADMINISTRATIVE ACTIVITY OF LAND RESOURCES / National university of bioresources and nature of the use of Ukraine, Ukraine

There are considered theoretical and practical questions of the role of administrative law in administrative activity of land resources.

Key words: administrative law, public relations, state control, executive authority, powers, land resources control.

Дослідженням державного управління здавна займається адміністративно-правова наука, а різноманітність об'єктів управління виділяє три його основні види: соціальне, технічне та біологічне. Значущість кожного з об'єктів управління не у всіх випадках може бути враховано і тим більше виражено за допомогою математичних категорій. Насамперед це відноситься до процесів управління, що здійснюються в соціальних системах, де в ролі суб'єктів і об'єктів виступають громадяни і їх об'єднання (держава, суспільство, громадські об'єднання тощо).

Метою цієї статті є аналіз сутності та ролі адміністративного права в управлінській діяльності земельними ресурсами.

Проблемам ролі адміністративного права в управлінській діяльності приділяли увагу В.Б. Авер'янов, О.О. Бандурка, Ю.П. Битяк, М.В. Гарашук, Є.В. Курінний, В.І. Курило, В.І. Семчик та ін., але невпинний розвиток суспільних відносин та їх вплив на управлінську діяльність земельними ресурсами обумовлюють актуальність цієї статті.

Залежно від об'єкта, управління яким здійснюється, тобто керованого об'єкта, виділяють технічне, біологічне, соціальне управління. Найбільш складним видом управління є соціальне управління, складність якого пов'язана із складністю суспільних відносин.

Соціальне управління є одним із найбільш складних видів загального управління. Управління є ключовою ланкою чи частиною системи, що впорядковує її елементи і, таким чином, від міри досконалості саме цієї ланки (частини) як об'єднуючого начала залежить зрештою використання колективного розуму в соціальній організації [1, 135].

Технічне і біологічне управління здійснюється в межах соціального, оскільки всі види управління пов'язані з об'єднанням зусиль людей для досягнення відповідних цілей, але мають різну спрямованість.